

บันทึกผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน
เลขที่ กน.อพร.RC 003/2553 : วันที่ 9 มิถุนายน 2553

ตามระเบียบองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย
ว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนของประชาชน พ.ศ.2551
โดย คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

เรื่องร้องเรียน 1. รายการ “ความรู้คือประทีป สู่ทศวรรษใหม่” ตอนขยะ recycle

ออกอากาศเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2553 นำเสนอที่เข้าข่ายโฆษณาแฝง

2. กรณีนักข่าวมีกริยาไม่สุภาพต่อประชาชนที่มาร้องทุกข์ (นักข่าวภาคสนาม
ปฏิบัติงานในพื้นที่การชุมนุมทางการเมือง เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2553)

3. รายการ “ชั่วโมงทำกิน” ตอน ตลาดแหลมเนือง

ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2553 นำเสนอที่เข้าข่ายโฆษณาแฝง

1. **เรื่องร้องเรียน** การนำเสนอเนื้อหารายการ “ความรู้คือประทีป สู่ทศวรรษใหม่” ตอนขยะ recycle
ออกอากาศเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2553 มีการนำเสนอที่เข้าข่ายโฆษณาแฝง

มติคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะกรรมการนโยบายรับรองการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ :

การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ครั้งที่ 11/2553 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553

ข้อพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

ข้อพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ได้พิจารณาโดยยึดหลักการพิจารณาว่า
มีผลกระทบต่อข้อบังคับส.ส.ท.ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.
2552 ข้อ 6.7 ความว่า “ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ
ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย

การนำเสนอชื่อหรือสัญลักษณ์ของสินค้าและบริการเพื่อธุรกิจการค้า อาจกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่อ
งานข่าวหรือรายการ แต่ต้องปิดบัง ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์ เว้นแต่สินค้าหรือบริการนั้นๆเป็นข่าว หรือภาพ
ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์นั้นเป็นพื้นหลังที่ไม่โดดเด่น ชัดแจ้ง และไม่สื่อว่าเป็นการเจตนา หรือการหลีกเลี่ยง
เป็นเหตุสุดวิสัย”

คณะกรรมการพิจารณาจากเทปรายการ หนังสือชี้แจงจากผู้ผลิตรายการ รวมทั้งคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ส.ส.ท.ผู้เกี่ยวข้องกับการนำเสนอรายการแล้วเห็นว่าผู้ผลิตไม่มีเจตนาที่จะนำเสนอการโฆษณาแฝงเป็นการนำเสนอประเด็นของขยะ recycle ซึ่งปรากฏภาพผลิตภัณฑ์บางส่วน โดยไม่มีการกล่าวถึงชื่อผลิตภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการมีความเห็นว่าผู้ผลิตรายการควรเพิ่มความระมัดระวังในการนำเสนอรายการที่มีภาพ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า เช่น ในการนำเสนอช่วงสัมภาษณ์ ปรากฏให้เห็นชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์เครื่องเรือน บางช่วงปรากฏโลโก้ของผลิตภัณฑ์

ผลการพิจารณา (มติที่ประชุมคณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน)

รายการ“ความรู้คือพระทีป สู่ทศวรรษใหม่” ตอนขยะ recycle ที่แพร่ภาพ เป็นรายการให้ความรู้ เป็นประโยชน์ต่อสังคม และผู้ผลิตรายการไม่มีเจตนาให้มีการนำเสนอโฆษณาแฝง แต่อย่างไรก็ตามผู้ผลิตรายการควรเพิ่มความระมัดระวังในการนำเสนอภาพที่ปรากฏภาพ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า ให้มากขึ้น เพื่อมิให้เข้าข่ายเป็นการโฆษณาแฝง ทั้งนี้ ให้แจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ผลิตรายการ และเพื่อนำไปใช้เป็นบทเรียนในการผลิตรายการต่อไป

ผลการรับรองมติ (มติรับรองโดยคณะกรรมการนโยบาย)

คณะกรรมการนโยบายรับรองรายงานของอนุกรรมการร้องเรียน

2. เรื่องร้องเรียน นักข่าวมีกิริยาไม่สุภาพต่อประชาชนที่มาร้องทุกข์ (นักข่าวภาคสนามปฏิบัติงานในพื้นที่การชุมนุมทางการเมือง เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2553) โดยผู้ร้องเรียนได้ขอให้นักข่าวภาคสนามของทีวีไทยที่อยู่ในพื้นที่เหตุการณ์ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกปิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ช่วยประสานไปยังหน่วยราชการ (ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.)) เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ทหารเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้าไปลงทะเบียนในพื้นที่อาคารใบหยก แต่นักข่าวกล่าวได้ตอบด้วยวาจาที่ไม่สุภาพ ซึ่งผู้ร้องเรียนมีความเห็นว่าทีวีไทยเป็นทีวีสาธารณะ ควรเป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จึงร้องเรียนว่านักข่าวควรมีจิตวิญญาณของความเป็นนักข่าวทีวีไทย ซึ่งเป็นทีวีของประชาชน

มติคณะกรรมการรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา :

การประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน :

การประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะกรรมการนโยบายรับรองการพิจารณาของคณะกรรมการ :

การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ครั้งที่ 11/2553 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่มีหลักฐานการออกอากาศเผยแพร่ แม้จะเกี่ยวข้องกับข้อบังคับส.ส.ท.ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.2552 แต่ประเด็นที่สำคัญยิ่งกว่าคือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับส.ส.ท.ว่าด้วยจริยธรรมของ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน พ.ศ. 2551 จึงเห็นว่าควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณา

ผลการพิจารณา (มติที่ประชุมคณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน)

ให้นำส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้ฝ่ายบริหารตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาตามกลไกการพิจารณาของฝ่ายบริหาร

ผลการรับรองมติ (มติรับรองโดยคณะกรรมการนโยบาย)

คณะกรรมการนโยบายรับรองรายงานของอนุกรรมการร้องเรียน

3. เรื่องร้องเรียน การนำเสนอเนื้อหารายการ “ชั่วโม่งทำกิน” ตอน ตลาดแหลมเหนือ ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2553 มีการนำเสนอที่เข้าข่ายโฆษณาแฝง

มติคณะกรรมการฯรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา :

การประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะกรรมการฯพิจารณาเรื่องร้องเรียน :

การประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2553 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2553

มติคณะกรรมการนโยบายรับรองการพิจารณาของคณะกรรมการฯ :

การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ครั้งที่ 11/2553 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ได้พิจารณาโดยยึดหลักการพิจารณาผลกระทบต่อข้อบังคับส.ส.ท.ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.2552 ดังนี้

ข้อ 6.6 ผู้บริหารด้านข่าวและด้านรายการ พนักงานและผู้ปฏิบัติงาน ต้องไม่นำเสนอข่าว รายงาน หรือจัดทำและผลิตรายการ เพื่อเอื้อประโยชน์อย่างเปิดเผยหรืออย่างแอบแฝง หรือเพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจหรือทางการเมือง แก่บุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานใด รวมทั้งไม่ใช่ข่าว รายงาน หรือรายการขององค์กร เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง และ

ข้อ 6.7 ความว่า “ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย

การนำเสนอชื่อหรือสัญลักษณ์ของสินค้าและบริการเพื่อธุรกิจการค้า อาจกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่องานข่าวหรือรายการ แต่ต้องปิดบัง ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์ เว้นแต่สินค้าหรือบริการนั้นๆเป็นข่าวหรือภาพ ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์นั้นเป็นพื้นหลังที่ไม่โดดเด่น ชัดแจ้ง และไม่ถือว่าเป็นการเจตนา หรือการหลีกเลี่ยงเป็นเหตุสุดวิสัย”

คณะกรรมการฯพิจารณาจากเทปรายการแล้วเห็นว่าการนำเสนอมีลักษณะเป็นการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้กับร้านอาหารร้านหนึ่ง ซึ่งหากเป็นการนำเสนอรายการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ “แหลมเมือง” ในฐานะที่เป็นอาหารพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น ควรนำเสนอให้เห็นการผลิตของชาวบ้านหลายราย แต่การนำเสนอในรายการดังกล่าว นำเสนอร้านอาหารเพียงแห่งเดียว มีการถ่ายภาพ พูดคุยกับเจ้าของร้านอาหาร ซึ่งเป็นลักษณะเป็นการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน ซึ่งถือว่าขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพฯ ข้อ 6.6 และ 6.7

แต่เนื่องจากไม่มีบุคคลภายนอกร้องเรียนเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการฯ จึงควรให้ฝ่ายบริหาร โดยคณะกรรมการจริยธรรม ดำเนินการพิจารณาในประเด็นการละเมิดข้อบังคับจริยธรรม และพิจารณาในประเด็นการมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการนำเสนอรายการด้วย ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการฯได้เคยพิจารณาการนำเสนอรายการ “ชั่วโม่งทำกิน” ในกรณีการนำเสนอข้อมูลสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ว่ามีลักษณะการนำเสนอที่ผิดต่อข้อบังคับส.ส.ท.ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพฯ ข้อ 6.6 และ 6.7 ไปแล้ว และได้เสนอแนะให้ฝ่ายบริหารตักเตือนผู้เกี่ยวข้องให้จัดทำรายการโดยคำนึงถึงกรอบจริยธรรมของวิชาชีพฯ และให้ผู้บริหาร หรือกองบรรณาธิการพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา script รายการให้ถี่ถ้วนก่อนการนำเสนอ เพื่อให้การนำเสนอเป็นประโยชน์ต่อสังคม แต่จัดทำรายการก็ยังทำผิดซ้ำอีก อีกทั้งการนำเสนอประเด็น “ตลาดแหลมเมือง” ดังกล่าวก็ไม่มีบริบทที่ลึกซึ้ง ดังนั้น รายการ “ชั่วโม่งทำกิน” ควรปรับเปลี่ยนควรปรับเปลี่ยนแนวทางการนำเสนอรายการอย่างมีบริบทที่ลึกซึ้ง เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยแท้จริง

ผลการพิจารณา (มติที่ประชุมคณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน)

ให้ประธานอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ทำหนังสือแจ้งให้ผู้อำนวยการ ส.ส.ท.รับทราบและดำเนินการให้ฝ่ายบริหารใช้กลไกของ “คณะกรรมการจริยธรรม” ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อผู้รับผิดชอบรายการ “ชั่วโม่งทำกิน” ในการนำเสนอประเด็น “ตลาดแหลมเมือง” ทั้งในประเด็นการละเมิดข้อบังคับจริยธรรม และประเด็นการมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการนำเสนอรายการ เนื่องจากเป็นการละเมิดข้อบังคับจริยธรรมซ้ำในความผิดเดิม และเมื่อดำเนินการแล้วให้ฝ่ายบริหารแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนทราบด้วย

ผลการรับรองมติ (มติรับรองโดยคณะกรรมการนโยบาย)

คณะกรรมการนโยบายรับรองรายงานของอนุกรรมการร้องเรียน

นางสาวสมพร จรูญอุปการ

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้บันทึก

นายจอ ึ่งภากรณ์

ประธานอนุกรรมการฯ

ผู้ตรวจสอบ